

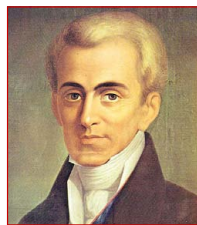
Ίστορικά - Έθνικά

■ «Οί Έλβετοί τόν τιμοῦν δεόντως. Ἐμεῖς τί κάνουμε;»

Καποδίστριας

Ἡ καρδιά πού κτυποῦσε γιά τήν Ελλάδα*

Βρισκόμαστε λίγους μήνες πρὶν τοὺς ἑορτασμοὺς τῶν 200 ἐτῶν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση τοῦ 1821. **Καὶ** εἴμαστε δυστυχῶς ὑποχρεωμένοι νὰ ὑπερασπίζουμε τὴν ἔθνικὴ μας ταυτότητα ἀπὸ ἐκείνους πού ἔπρεπε νὰ προεξάρχουν σὲ αὐτὸν τὸν ἀγῶνα, δηλαδὴ τὴν ἀρμόδια Ἐπιτροπὴ Ἑορτασμοῦ.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀτόπων, ἐκπρόσωποί της χαρακτηρίσαν καὶ τὸν Καποδίστρια ὡς δικτάτορα. **Π**όνο βαθὺ προκαλεῖ ἡ εἰκόνα ἑνὸς κράτους πού ἀρνεῖται νὰ διαφυλάξει τὴν κληρονομία του καὶ ἐπιτίθεται στοὺς Ἡρωες καὶ Εὐεργέτες του.

Πρῶτα πρῶτα, θεωρῶ ὅτι εἶναι ἐξαιρετικὰ παρακεκινδυνευμένο νὰ ἀναλύονται προγενέστερες περιόδοι, τόσο διαφορετικὲς ἀπὸ τὴν δική μας, μὲ βάση σύγχρονες ἔννοιες καὶ ἀντιλήψεις περὶ δημοκρατίας καὶ δικαίου. **Ἐ**ξάλλου, στὶς ἀπαρχὲς τοῦ 19ου αἰῶνα, πουθενὰ στὸν κόσμον δὲν ὑπῆρχε δημοκρατία καὶ φιλελεύθερο καθεστῶς μὲ τὴν σύγχρονη ἔννοια.

Ἡ ἐκλογή τοῦ Καποδίστρια, ὡς πρώτου Κυβερνήτη τῆς Ἑλλάδας, ἔγινε στὶς 3 Ἀπριλίου 1827 ἀπὸ τὴν Γ' Ἐθνοσυνέλευση τῆς Τροιζήνας. **Σ**τὶς 9 Ἰανουαρίου 1828 ἔφθασε μὲ ἀγγλικὸ πλοῖο στὴν Αἴγινα, τὴν προσωρινὴ πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδας, ὅπου ἔγινε δεκτὸς μὲ ἐκδηλώσεις ἐνθουσιασμοῦ ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες καὶ τὸν λαό.

Ἦταν ὁ Καποδίστριας ἀνέλαβε τὴν διοίκηση, ἡ Χώρα βρισκόταν σὲ κατάσταση ἀποσύνθεσης. **Ἡ** Ἐπανάσταση, χωρὶς κρατικὸ μηχανισμό, κινδύνευε νὰ ἀποτύχει. **Ἦ** Ἰμπραήμ

έλεγε μεγάλο μέρος της Πελοποννήσου και οι Όθωμανοί κατείχαν ακόμη την Στερεά Ελλάδα.

Η αποκαρδιωτική εικόνα που αντίκρισε αποτυπώνεται στα λόγια του:

Προτομή του
Ίωάννου Κα-
ποδίστρια.
Έργον Ίωάννου
Κόσσου, 1866.
Έθνικος Κήπος.

«Ως ψάρι εις τὸ δίκτυ σπαράζει εις πολλοὺς κινδύνους ἀκόμη ἡ ἑλληνικὴ ἐλευθερία. Μοῦ ἐδώσατε τοὺς χαλινοὺς τοῦ κράτους. Τίνος κράτους; Μετροῦμε εις τὰ δάκτυλά μας τὴν ἐπικράτειάν μας... Ποῦ τὸ θησαυροφυλάκιον τοῦ ἔθνους; Ἀκούω ἐπουλήσατε καὶ τὴν δεκατιάν τοῦ φετινοῦ ἔτους, πρὶν κἂν σπαρθεῖ τὸ γέννημα· ὁ τόπος εἶναι χέρσος, σπάνιοι οἱ κάτοικοι, σκόρπιοι εις τὰ βουνὰ καὶ εις τὰ σπήλαια, τὸ δημόσιον εἶναι πλακωμένον εις τὸ χρέος, ἡ γῆ ὑποθηκευμένη εις τοὺς Ἀγγλοὺς δανειστάς».

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἐπίσης, ἡ Ἑλλάδα μαστιζέται ἀπὸ ἐθνικὸ ἀλληλοσπαραγμὸ. **Τ**ὸ ἀγγλογαλλοκίνητο πολιτικὸ δυναμικὸ ἀδυνατεῖ νὰ φέρει τὴν ὁμόνοια στὴν χώρα. **Ο** ἑνωτικὸς, ὅμως, χαρακτήρας τοῦ Καποδίστρια ἐξασφάλισε τὶς βάσεις τοῦ σύγχρονου ἑλληνικοῦ κράτους. **Ο** πατριωτισμὸς του ἦταν ἄλλωστε ἀδιαμφισβήτητος, ὅπως καὶ ἡ σταθερὴ πίστη του στὴν Ὁρθοδοξία.

Τὸ πολιτικὸ σύστημα τῆς Ἑλλάδας μετὰ τὴν Ἐπανάσταση ἦταν καθαρὰ ὀλιγαρχικὸ, ἐνῶ τὴν πρωτοκαθεδρία κατείχαν οἱ πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ τῶν ξενοκίνητων κομμάτων. **Β**λέποντας ἀπέναντί του τὶς κομματικὲς φατρίες, ὁ Καποδίστριας συνειδητοποίησε πὼς τὰ Συντάγματα ἦταν πρόωρο γιὰ τὸ νεοσύστατο ἑλληνικὸ κράτος, τὸ ὁποῖο, ἂν καὶ εἶχε ἀπελευθερωθεῖ, δὲν ἦταν ἀκόμα πολιτικὰ ἀνεξάρτητο.

Γιὰ νὰ θέσουμε τὰ πράγματα στὸ ἱστορικὸ τους πλαίσιο, οἱ ἐπαναστάτες τῶν Η.Π.Α., τῶν ὁποίων ὁ ἀπελευθερωτικὸς ἀγώνας προηγήθηκε λίγες δεκαετίες τοῦ δικοῦ μας, χρειάστηκαν ἔντεκα ὀλόκληρα χρόνια προκειμένου νὰ συντάξουν Σύνταγμα (1776-1787), ἀφοῦ μέχρι τότε προεῖχε ἡ ἀντιμετώπιση τῆς βρετανικῆς ἀπειλῆς καὶ ἡ ὀλοκληρωτικὴ καὶ ἀπόλυτῆ ἀνεξαρτησία τοῦ κράτους τους.

Ανδριάντας Ιωάννου
Καποδίστρια.

Έργον Κωνσταντίνου
Παλαιολόγου, 2001.
Πλατεία Ι. Καπο-
δίστρια, Κόπερ,
Σλοβενία.

Τὴν στιγμή, λοιπόν, πού ανέλαβε τὴν ἡγε-
σία τῆς χώρας ὁ Κυβερνήτης, ἡ ἑλληνικὴ
Ἐπανάσταση ἀκροβατοῦσε, ἐνῶ ἡ Χώρα εἶχε
προσφάτως ἐξέλθει ἀπὸ ἐμφύλιες συρρά-
ξεις, τὶς ὁποῖες ὑποκίνησαν οἱ ξένες δυνάμεις
καὶ ἐνορχήστρωσαν οἱ ἐγχώριοι ὀπαδοὶ τους,
ὅπως οἱ Μαυροκορδάτος, Κωλέττης κ.ἄ.

Σκοπὸς τοῦ Κυβερνήτη ἦταν νὰ ἰδρῦσει
καὶ νὰ οἰκοδομήσει ἓνα σύγχρονο εὐρωπαϊ-
κὸ κράτος. Ὑπὸ αὐτοὺς τοὺς ὅρους δέχθηκε
νὰ ἀναλάβει τὸ βᾶρος τοῦ ἔργου του. Κάτω
ἀπὸ αὐτὲς τὶς συνθήκες ἡ Βουλὴ, μὲ ψηφι-
σμὰ τῆς τὸν Ἰανουάριου τοῦ 1828, ἀνέστειλε
τὸ Σύνταγμα τῆς Τροιζήνας, ἐνῶ ἡ ἴδια αὐτο-
διαλύθηκε καὶ ἀντὶ αὐτῆς συγκροτήθηκε
ἓνα Γνωμοδοτικὸ Συμβούλιο, πού ὀνομάστη-
κε συμβολικὰ «Πανελλήνιον», μὲ 27 μέλη.

Ἀποφεύγοντας τὶς πολιτικὲς μηχανορραφί-
ες τῶν προκρί-
των καὶ τὸ καθεστῶς διαφθορᾶς, ἐκβιασμοῦ καὶ προσωπικῶν
συμφερόντων πού εἶχαν ἐγκαθιδρῦσει, ὁ Καποδίστριας προ-
χώρησε σὰν τὸν παλιὸ Σόλωνα στὴν ἀνασύσταση τοῦ ἔθνους.

Τὰ ἐπιτεύγματά του ἦταν ἐντυπωσιακὰ στοὺς **σαράντα
πέντε μῆνες διακυβέρνησης**: Ἐγκαθίδρυσε θεσμοὺς δημό-
σιας ἐκπαίδευσης χτίζοντας ἑκατὸ νέα σχολεῖα, πάταξε τὴν
πειρατεία, ἀναδιοργάνωσε τὶς ἔνοπλες δυνάμεις σὲ τακτικὸ
στρατό, ἰδρύνοντας τὴν σχολὴ Εὐελπίδων· ἐξέδωσε ἐθνικὸ
νόμισμα, ἀφοῦ κατήργησε τὸ ἀπεχθὲς τουρκικὸ γρόσι καὶ
τὰ ξένα νομίσματα πού κυκλοφοροῦσαν· ἰδρῦσε Στατιστικὴ
Ὑπηρεσία, ἀντιμετώπισε ἐπιτυχῶς τὴν ἐπιδημία τοῦ τύφου
–χωρὶς νὰ κλείσει τοὺς ναοὺς, στήριξε τὴν ἀγροτικὴ παρα-
γωγὴ καὶ ἀκολούθως τὴν οἰκονομία καὶ τὴν σίτιση τῶν πο-
λιτῶν· τέλος, ἀντιμετώπισε ἀποτελεσματικὰ τὴν διαφθο-
ρὰ καὶ τὸν μηδισμό τῶν κοτζαμπάσηδων, πού ἤθελαν νὰ
ἀντικαταστήσουν στὴν ἐλεύθερη Ἑλλάδα τοὺς ὀθωμανοὺς
ἀξιωματοῦχους. Αὐτοὶ ἐξάλλου τὸν κατηγοροῦσαν καὶ γιὰ
αὐταρχισμό.

Πρὶν ἀναλάβει τὴν ἐξουσία, αὐτὸς πού ἀπὸ τὴν ἀρμόδια Ἐπι-
τροπὴ ἐορτασμοῦ τῶν 200 ἐτῶν ἀπὸ τὸ 1821 χαρακτηρίζεται ὡς

δικτάτορας, είχε υποθηκεύσει την παρουσία του στην Κέρκυρα, για να εξασφαλίσει στον ελληνικό λαό πλούσιες προμήθειες, όσο το φορτίο δυο μεγάλων εμπορικών πλοίων. Είναι γνωστό ότι ο Καποδίστριας ως Κυβερνήτης αρνήθηκε να δεχθεί τον κρατικό μισθό, αυτόν που οι βουλευτές σήμερα τον αποδέχονται μετά χαράς και τον αποκαλούν «αποζημίωση». **Γιατί;... Μήπως τους ζημιώνει το έθνος;...**

Αποτελεί όντως υπόδειγμα πολιτικού προσώπου, ζώντας λιτά και χριστιανικά, με άφοσίσωση στην Πατρίδα, στους συνανθρώπους του, στην Εκκλησία. **Μ**οναδική ανταμοιβή του ή εμπιστοσύνη και ή αγάπη του Έθνους.

Από τις ιστορικές μαρτυρίες, πουθενά δεν φαίνεται ότι κυβέρνησε την Ελλάδα δικτατορικά. **Ο**ύτε άρπαξε την εξουσία με την βία, ούτε ο λαός τον απέρριψε· απεναντίας, απέθεσε σε αυτόν τις ελπίδες του για την απαλλαγή του από την καχεξία και την οθωμανική δουλεία. **Υ**πήρξε πράγματι «**εὐφροσύνη τοῦ λαοῦ, μελαγχολία μερικῶν προκρίτων ἀριστοκρατῶν**», όπως μαρτυρεῖ ὁ ἱστορικός Νικόλαος Κασομούλης.

Ἀνδριάντας Ἰωάννου Καποδίστρια.

Ἔργον Βιάτσεςλαβ Κλύκωβ (Vjacheslav Klykov), 2003. Ἅγια Πετρούπολη, Ρωσία.

Προτομή Ἰωάννου Καποδίστρια.

Ἔργον Βλαδิมήρου Σουροβτσέβ (Vladimir Surovtsev), 2009. Λωζάνη, Ἑλβετία.

Καὶ ἂν ὡς Κυβερνήτης ἀνέστειλε προσωρινὰ τὸ Σύνταγμα τῆς Τριοζήνας, τὸ ἔπραξε, διότι ἡ Χώρα ἀντιμετώπιζε ἔκτακτες καταστάσεις. **Α**κόμη καὶ αὐτὸς ὁ σθεναρὸς τοῦ ἀντίπαλος Μέττερνιχ, πὺ ἔτρεφε θανάσιμο μῖσος γιὰ τὸν Κυβερνήτη, μετὴν κατηγορία του, «**ὁ Καποδίστριας μόνον τὴν δημοκρατία σκέφτεται**», ὁμολογοῦσε τὸ δημοκρατικὸ τοῦ φρόνημα.

Αποτελεῖ, συνεπῶς, ἱστορικὸ ὀλίστημα ὁ χαρακτηρισμὸς ὡς «δικτατορίας» ἐνὸς συστήματος διακυβέρνησης πὺ ἔθεσε τὶς βάσεις δομῆς καὶ ὀργάνωσης τοῦ σύγχρονου ἑλληνικοῦ κράτους.

Αὐτὸ δήλωνε τὸ 1976 ὁ τότε Πρόεδρος

τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας Κωνσταντῖνος Τσάτσος: «**Ο Βενιζέλος ἔκαμε πράγματι τὴν Μεγάλῃ Ἑλλάδα. Ἀλλὰ τὴν Ἑλλάδα τὴν ἔκανε ὁ Καποδίστριας**».

Βεβαίως, ἡ δολοφονία τοῦ Καποδίστρια, πού συνέβη τὴν Κυριακὴ 27 Σεπτεμβρίου 1831, καθὼς προσερχόταν στὸν ναὸ γιὰ νὰ ἐκκλησιασθεῖ, δὲν ἐπέτρεψε νὰ δοῦμε ὑλοποιημένες τὶς συνταγματικὲς προτάσεις του γιὰ τὴν Ἑλλάδα. **Ω**στόσο, τὴν ἐφαρμογὴ τῶν πολιτικῶν ιδεῶν του τὴν βλέπουμε στὸ ὁμόσπονδο ἑλβετικὸ κράτος, τὸ ὁποῖο ὁ Καποδίστριας βοήθησε νὰ συσταθεῖ μὲ γνώμονά του τὴν εἰρήνη, τὴν δημοκρατία καὶ τὴν ἀδελφосύνη. **Γ**ι' αὐτὸ καὶ τὸν τιμοῦν σχεδὸν σὲ κάθε καντόνι τῆς Ἑλβετίας.

Οἱ Ἑλβετοὶ τὸν τιμοῦν δεόντως.

Ἐμεῖς τί κάνουμε; **Π**ροφανῶς τὸν ξαναδολοφονοῦμε!...

(*) Βλ. http://aktines.blogspot.com/2020/09/blog-post_35.html. Τῆς Εὐδοξίας Αὐγουστίνου, Φιλολόγου-Θεολόγου. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.